

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs VII. Vtrum Angelus supremus inter peccantes, fuerit supremus
inter omnes. art. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

placium eorum aeternum, non fuerit instantanea, sed temporalis comparatione temporis nostri. Tota vero conclusio probari potest primò. Quoniam credi non debet viam ad promerendam aeternam beatitudinem, aut aeternum supplicium, tam breuè fuisse à Deo institutam. Secundò, quia Lucifer commisit peccata, quæ neque per vnum solum instans, neque simul videtur perpetrasse, præsertim cum in suam sententiam angelos complures traxerit, præliumque disceptationibus & locutionibus commissum fuerit magnum in cælo inter angelos bonos & malos, quod durasse solum per instans, qui asseruerit, anteam irrisioni dabit: quare non modicum tempus, multis disceptationibus vltro citroque habitis, consumptum fuisse videtur, quæ in angelis malis fuerunt peccata, neque caruisse videntur successione.

Dubium. Ex hac quarta conclusione oritur huiusmodi dubium. Cum secunda mora fuerit diuisibilis, & post perpetratum primum peccatum, ante damnationem & punitionem, intercesserit aliqua duratio, vtrum in ea duratione potuerit diabolus dolere de peccato commisso, eaque ratione, dum erat in via, ab illo per penitentiam, non secus ac homo resurgere. **Scoti & Gab. opinio.** Scotus in 2. d. 6. q. 2. in responsione ad quartum, & Gabriel eadem d. q. 1. art. 2. affirmant, potuisse tunc penitere, idque si fecisset, consecutum fuisse veniam, inuenturumque misericordiam apud Deum.

Sit tamen quinta conclusio. Angeli recuperare non potuerunt gratiam semel amissam per peccatum, & idcirco post primum peccatum euadere non potuerunt damnationem aeternam. Hac est Damasceni lib. 2. fidei orthodoxæ cap. 4. vbi sic ait: *Quod hominibus mors, hoc angelis est lapsus: post lapsum enim non est illis penitentia locus, ut neque post mortem hominibus.* Gregorij Nysseni in lib. 1. Philosoph. cap. 3. Cassiani collatione 4. c. 14. Gregorij lib. 4. Moral. cap. 9. & 10. Isidori lib. 1. de summo bono cap. 12. sent. 11. Fulgentij de fide ad Petrum cap. 3. Autoris libri de mirabilibus sacre scripturæ lib. 1. cap. 2. & communis Patrum. Et probatur aperte, quoniam existens in peccato lethali suis viribus non potest se disponere ad gratiam: sed solum auxilio supernaturali Dei: cum ergo huiusmodi auxilium, & primam gratiam, non conferat Deus peccatoribus & inimicis, nisi merito redemptoris, cui innititur omnis gratia, & omne bonum super naturale ipsorum, fit, ut quemadmodum homo non potest resurgere à peccato, nisi Deus statuerit, & parasset illi redemptorem, ita angeli, quibus Deus non statuit conferre redemptorem, resurgere non potuerunt à peccato semel commissio. Noluit autem illis parare & conferre redemptorem, tum quod nullum eorum peccatum esset totius naturæ, ut erat peccatum Adami, qui proinde, absque posteriorum propria actuali culpa, totam perdidit naturam humanam. Tum etiam quod diabolus non peccauerit ex suggestione alterius, ut peccauerunt primi parentes. Tum denique, quod perfectiores, sapientiores, & potentiores fuerint ad vitandum peccatum, quam Adamus & posteri illius. Primam rationem reddit Augustinus in Enchiridio c. 18. & 29. secundam reddunt Gregorius 4. lib. Moralium cap. 10. & Cassianus collatione 4. cap. 13. & 14. Tertiam reddunt Damascenus 2. lib. fidei orthodoxæ cap. 3. Gregorius Nyssenus 1. lib. philosophiæ cap. 3. Alter Gregorius 4. lib. Moralium capite 9. & Autor de mirabilibus sacre scripturæ capite 2.

6. conclus. Sexta conclusio. Nullam Deus angelis fecit iniuriam, quin potius æqualitate quadam cum eis vsus est, dum certam periodum viæ eis statuit, in qua tota

Molina in D. Thom.

Ata mereri, aut demereri possent, esto gratiam recuperare non possent, si pro sua culpa, & libertate semel eam amitterent. Hac de se est manifesta.

Vtrum autem angeli, dum erant in via, dolere potuerint de peccato semel patrato, dolore & penitentia naturali, quæ esset actus bonus moraliter, non tamen dispositio sufficiens ad gratiam, examinabitur quaestione sequenti.

ARTICVLVS VII.

B Vtrum angelus supremus inter peccantes fuerit supremus inter omnes.

DAMASCENVS 2. libro fidei orthodoxæ c. 4. affirmat, Luciferum non fuisse supremum angelorum, sed fuisse ex angelicis virtutibus eam, quæ peccerat terrestri ordini, & cui à Deo terræ custodia commissæ erat. Augustinus etiam 3. super Genesim ad literam c. 10. & lib. 11. c. 19. referens quorundam sententiam, qui dicebant, eum non fuisse de angelis cælestibus, seu supercælestibus, qui superiores sunt, sed archangelum de eorum numero qui huic mundo inferiori præsidebant, in eoque degabant, eam non improbat, nec etiam approbat.

Damasceni sententia.

Contraria sententia est communis Patrum, consonantiorque multò literis sacris, & omnino amplectenda, nempe Luciferum fuisse supremum omnium angelorum, tamen Damasceni, & aliorum sententia damnanda non sit. Nostram affirmant Tertullianus lib. 2. aduersus Marcionem ante medium, exponens illud Ezechielis 28. *Tu signaculum similitudinis eius.* Vbi ait, *illum fuisse omnium angelorum sapientissimum & eminentissimum.* Origenes tractatu 9. in Matthaum. Autor homiliæ de Adam & Eva, quæ est tertia post homilias in Genesim, & homiliæ de lapsu Adami, quæ est homilia 5. 1. tomo operum Chrysostomi. Hieronymus in illud Iob. 40. *Ipsè est initium viarum Dei.* Gregorius homiliaris 34. in Euangelia, libro 4. Moralium cap. 13. & libro 32. cap. 18. in alia editione cap. 24. & refertur de penitentia dist. 2. cap. *Principium.* Autor operis de mirabilibus sacre scripturæ lib. 1. cap. 2. Isidorus lib. 1. de sum. bono cap. 12. sententia 4. 5. & 6. Bernardus ferm. 1. de aduentu, & in tractatu de gradibus humilitatis & superbia, quæ alij plures, eantique communiter sequuntur Scholastici.

Communis sententia, Luciferum fuisse supremum angelorum.

Potest verò probari primò ex illo Ezechiel. 28. *Tu signaculum similitudinis Dei* (id est, Dei similitudinem referens, ut imago à sigillo cere impressa similitudinem sigilli refertur solet) *plenus sapientia, & perfectus decore.* Secundò ex illo Ezechielis 31. *Cedri non fuerunt altiores illo in paradiso Dei, abietes non adæquauerunt summam itatem eius, & platam non fuerunt aque frondibus illius, omne lignum paradisi Dei non est assimilatum illi, & pulchritudini eius.* Quo etiam in loco Sancti affirmant ad Luciferum fieri allusionem. Tertio ex illo Isaia 14. *Quomodo cecidisti de cælo Lucifer, qui mane oriebaris?* Quo in loco non alia de causa nomine illius stellas, quæ plus cæteris micat in cælo, pulchriorque apparet, significatur, nisi quia eodem modo angelus ille cæteris omnibus prætabat. Quarto ex illo Iob. 40. *Ipsè est principium viarum Dei:* quod intelligi nõ potest de primitate durationis, sed dignitatis & excellentiæ supra res alias creatas. Et c. 41. subiungitur. *Ipsè est rex super omnes filios superbiæ.* His accedit, quòd, ut D. Th. hoc loco argumentatur, peccatum angelorum non fuit ex infirmitate, quæ in

Ggg 2 infc